

कपुरकोट गाउँपालिका
गाउँसभाको १५ औं अधिवेशन
वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम
आ.व. २०८१/०८२

मिति : २०८१ आषाढ १०

कपुरकोट गाउँपालिका, सल्यान
कर्णाली प्रदेश नेपाल

कपुरकोट गाउँपालिकाको गाउँसभाको १५ औं अधिवेशनमा गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री दुर्गा
बहादुर पुनबाट प्रस्तुत आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

गाउँसभाका उपाध्यक्ष,
सम्पूर्ण गाउँसभाका सदस्यहरू,
सभाका सचिव तथा सबै कर्मचारीहरू
संचारकर्मी एवं अन्य उपस्थित महानुभावहरू

नेपाली जनताको त्याग, संघर्ष र बलिदानबाट प्राप्त उपलब्धी अनुसार नेपालको संविधान २०७२ जारी भएपछि दोश्रो पटकको स्थानीय तहको निर्वाचनबाट निर्वाचित भई जनप्रतिनिधीको हैसियतले उपस्थित हुँदै गर्दा कपुरकोट गाउँपालिकाको भाग्य र भविष्यसंग जोडिएका सवालहरूलाई उजागर गर्दै जनपक्षिय कार्यहरू गर्ने जिम्मेवारी तपाईं हाम्रो काँधमा आइपरेको छ । यस जिम्मेवारीलाई अवसरको रूपमा लिई लक्षित गन्तव्यमा पुग्ने अभियानलाई पछ्याउँदै कार्य सम्पन्न गर्ने दृढ विश्वासका साथ गाउँसभाको १५ औं अधिवेशनको सम्मानीत सभामा वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमहरूलाई प्रस्तुत गर्न पाउँदा हामी गौरवान्वीत भएका छौं । नेपालको उन्नति, प्रगति तथा समृद्धिका लागि संघर्ष गर्ने क्रममा आफ्नो ज्यानको बलिदान गर्ने ज्ञात अज्ञात विर सहिदहरू प्रति हार्दिक श्रद्धान्जली व्यक्त गर्दै घाइते तथा अपाङ्गता भएका एवम् वेपत्ता पारिएका परिवारजनप्रति सम्मान एवं सहानुभूति प्रकट गर्दछु । हाल सम्मको राजनितिक, सामाजिक, परिवर्तनमा नेतृत्वदायी भुमिका निर्वाह गर्ने सबै अग्रजहरूप्रति आभार व्यक्त गर्दछु । गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिको लागि सहकार्य गर्नु हुने विभिन्न सरकारी निकाय, गैर सरकारी संघसंस्था लगाएत सबैलाई हार्दिक कृतज्ञता प्रकट गर्दछु ।

आदरणीय गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरू,

आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ का लागि कपुरकोट गाउँपालिकाको गाउँसभाको १४ औं अधिवेशनबाट पारित नीति तथा कार्यक्रमको प्रगति समिक्षा गाउँपालिका अध्यक्षको हैसियतमा यस गरिमामय सभामा प्रस्तुत गर्न पाउँदा अत्यन्तै गौरवान्वित महशुस गरेको छु । सभामा प्रस्तुत प्रगति समिक्षा र परिमार्जित नीति तथा कार्यक्रमले गाउँपालिकालाई कसरी समृद्धिको दिशा तर्फ उन्मुख गर्न सकिन्छ भन्ने विषयले ठूलो महत्व राख्ने गर्दछ । तसर्थ नीति तथा कार्यक्रमको समिक्षा गर्दा लोकतन्त्रका आधारभुत मुल्यमान्यता, मानव अधिकार, सामाजिक न्याय, सहकार्य, सह अस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तलाई आत्मसाथ गर्दै अगाडी बढ्ने कुरामा पूर्ण रूपले प्रतिवद्ध छु । विकास र समृद्धिको आधार स्तम्भको रूपमा सुशासनलाई पनि लिईने भएकोले कपुरकोट गाउँपालिकालाई अबै सुशासन युक्त गाउँपालिका कसरी बनाउन सकिन्छ भन्ने कुरामा हामी प्रतिवद्ध छौं ।

गाउँपालिकाको यस सम्मानीत सभामा वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दै गर्दा मैले नेपालको संविधान, नेपालले अन्तराष्ट्रिय स्तरमा गरेका सन्धी संझौताहरू स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, नेपाल सरकार र कर्णाली प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रम, दिगो विकास लक्ष्य, कपुरकोट गाउँपालिकाको विभिन्न विषयगत समितिका नीति तथा कार्यक्रम, गाउँपालिकाले विभिन्न क्षेत्रका बौद्धिक वर्गहरूबाट लिएको सल्लाह सुझाव र गाउँसभाका आदरणीय सदस्यहरूले दिनुभएका सुझावहरूलाई मार्ग दर्शनको रूपमा लिएको छु ।

गाउँसभाका सदस्यहरु, अब म सर्व प्रथम आ.व. २०८०/०८१ मा कपुरकोट गाउँपालिकामा भए गरेका केही महत्वपूर्ण उपलब्धीहरुलाई प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।

१. सुशासन युक्त गाउँपालिका

- गाउँपालिकाका लागि आवश्यक पर्ने विभिन्न निति, निर्देशिका र कार्यविधी निर्माण
- स्थानिय तहको वित्तीय सुशासन जोखिम मुल्यांकन (FRA) मा ९७ अंक प्राप्त गरी कर्णाली प्रदेश प्रथम र नेपाल मै उत्कृष्ट गाउँपालिका सुचिमा सुचिकृत
- स्थानिय तह संस्थागत क्षमता स्वमुल्यांकन (LISA) मा ८८.२५ सहित सल्यान जिल्ला प्रथम
- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले गरेको कार्य सम्पादन मुल्यांकनमा ६२.४२ अंक प्राप्त गरी सल्यान जिल्लामा प्रथम
- जि.स.स.सल्यानले गरेको समग्र कार्य सम्पादन मुल्यांकनमा सल्यान जिल्ला प्रथम
- स्वच्छ, निशपक्ष र पारदर्शिताका साथ मानव संशाधनको पदपूर्ति

२. एकिकृत कृषि विकास कार्यक्रम

- कपुरकोट हाट बजार स्थलमा १० टन क्षमताको चिस्यान केन्द्रको स्थापना
- कपुरकोट कृषि उपज बजारमा १ करोड ३४ लाख रुपैया भौतिक संरचना निर्माण अन्तिम चरण
- दुई वटा कृषि एम्बुलेन्स खरिद प्रकृत्यामा
- कृषि प्रयोगशालाको सामग्री खरिद गरि ल्याब निर्माणको कार्य प्रारम्भ
- पालिका भित्र तिनवटा कृषि उपज बजार संचालक समिति गठन र परिचालन

३. वाहिय लगानी मैत्री वातावरण सिर्जना

- कृषि तथा सिचाई कार्यका लागि कृषि क्षेत्र विकास कार्यक्रम (ASDP) कार्यक्रम सबै वडामा संचालनमा रहेको ।
- अनहर्ट वल्ड वाईड, आई एम स्विडिस डेभलपमेन्ट पार्टनर र डि.डि.एस. संग सहकार्यमा कार्यमा स्वास्थ्य र समुदाय सशक्तीकरण सम्बन्धी परियोजना संचालन
- ईसी मोड र सिप्रेड नेपालसंगको सहकार्यमा चिस्यान केन्द्रको स्थापना
- शैक्षिक सुधारका लागि आसमान नेपालसंगको सहकार्यमा विभिन्न कार्यक्रम संचालन
- रिनेवल वर्ल्डसंग E4WASH स्केल अप परियाजना संचालनका लागि समझदारी
- स्वच्छता परियोजनासंगको सहकार्यमा दुईवटा स्वास्थ्य संस्थामा शौचालय निर्माण

४. उज्यालो कपुरकोट अभियान

- पालिकालाई अघ्याँरो मुक्त वनाउन पूर्ण विद्युतिकरण कार्यक्रम अन्तर्गत नेपाल विद्युत प्राधिकरणसंगको सहकार्यमा छुट्टा छुट्टै दुई वटा टेण्डर भई योजना कार्यान्वयनको काम तिब्र गतिमा संचालन
- नेपाल विद्युत प्राधिकरणको नियमित कार्यक्रम अन्तर्गत विभिन्न वस्ती विद्युत विस्तार
- करिव करिव ८५ प्रतिशत घरधुरीमा विद्युत सेवा विस्तार

५. एक घर एक धारा

- एकिकृत कपुरकोट खानेपानी योजना ८५ लाख टेण्डरको निर्माण कार्य अन्तीम चरणमा
- मिलन बजार खानेपानी योजनाको ५० लाखको निर्माण कार्य सम्पन्न
- कपुरकोट वृहत खानेपानी योजनाको ४० घरधुरीमा धारा पुर्याउने कार्य संचालनमा
- दानवाड् लिफ्ट खानेपानी योजना निर्माणाधिन चरण
- अन्य विभिन्न साना खानेपानी योजना सम्पन्न

अन्य उपलब्धीहरु :

- पालिका भित्रका भित्री सडकहरु टुनीवोट छायानाथ, सोलावाङ्ग रिम र कपुरकोट किमुचौर खण्डमा कालो पत्रे सडक निर्माणको शुरुवात ।
- डक्टरको नियमित सेवा सहित कपुरकोट आधारभूत अस्पतालको स्थापना र संचालन
- “खरको छाना मुक्त घर” वनाउने अभियान अन्तर्गत चालु आ.व.मा २ सय घरधुरीमा कर्कटपाता लगाउने कार्य भएको
- कपुरकोट जागरण अभियानलाई समुदाय स्तर सम्म वृहत रुपमा संचालन गरिएको
- टोल विकास समितिहरुको सक्रिय रुपमा परिचालित भएका
- विवाह पूर्व वडावाट शुभकामना सहितको सिफरिस लिने नियमले संस्थागत रुपधारण गनुका साथै अनुसरण योग्य बनेको ।
- पढ्दै सिक्दै कमाउदै एक मावि एक सिप विकास तालिम र अतिथि कक्षा देशकै नमुना कार्यक्रम भएको जुन संघिय सरकारले समेत अनुशरण गरेको छ ।

आदरणीय गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरु,

जनताको सर्वैभन्दा नजिकको सरकारको रुपमा रहेको स्थानीय सरकार आफ्नो आवश्यकताका आधारमा पालिकालाई आवश्यक पर्ने नीति तथा कानूनको निर्माण गर्दै त्यसको कार्यान्वयनमा प्रयत्नशील रहेको छ । गाउँपालिका आफ्ना नागरिकको हितलाई सर्वोपरि ठान्दै मागमा आधारीत योजना छनौट देखि समयमै कार्यान्वयन र अनुगमनका साथै उचित मुल्यांकन गरि कार्य सम्पादन गर्नु पर्दछ भन्ने कुरामा विश्वास गर्दछ । गाउँपालिकाको आ.व. २०८१/०८२ वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम निर्माण गर्दा निम्न कुराहरुलाई विशेष रुपले ध्यानमा राखि वार्षिक निति तथा कार्यक्रम वनाउने प्रयत्न गरिएको छ ।

गाउँ सभाको १५ औं अधिवेशनले मार्गनिर्देश गरेका कार्यक्रमहरु :

- कपुरकोट गाउँपालिकालाई सुशासन युक्त गाउँपालिका वनाउने कार्यलाई थप सुदृढ गर्न आवश्यक नीति निर्माण गरि कार्यान्वयनमा लगिनेछ ।
- “खरको छाना मुक्त घर” वनाउने अभियानलाई पूर्णता दिन “सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम” लाई विशेष प्राथमिकतामा राखि अबको २ वर्ष भित्र पूर्णता दिने गरि कार्यक्रम वनाईने छ ।
- अर्ध्याँरो मुक्त कपुरकोट वनाउने अभियान अन्तरगत पूर्ण विद्युतिकरण कार्यक्रमलाई छिटो छरिता र प्रभावकारी रुपले आमागी आ.व. २०८१/०८२ भित्र सम्पन्न गर्न सम्बन्धीत निकायको ध्यानाकर्षण गराउँदै कार्यान्वयनमा पूर्णता दिने ।
- कृषिमा व्यवसायिकरण गरी कृषकको जीवनस्तर सुधार गर्न “एकिकृत कृषि विकास कार्यक्रम” लाई प्राथमिकतामा राखि विभिन्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- कपुरकोट जागरण अभियानलाई निरन्तरता दिदै शैक्षिक, सामाजिक, आर्थिक, साँस्कृतीक लगाएत विभिन्न जागरणका अभियान संचालन गर्ने ।
- कपुरकोटको पहिचान दिने गरि पि.पि.पि. मोडलमा कपुरकोट मुलपानी सडक खण्डलाई मुख्य केन्द्र मानी “ग्रिन वेल्ड जोन” स्थापनाका साथै वन तथा वातावरण संरक्षण सम्बन्धी विभिन्न गतिविधी संचालन गर्ने ।
- कपुरकोट आधारभुत अस्पताललाई व्यवस्थित गर्दै नया अस्पताल भवनवाट स्वास्थ्य विमा सेवाको सुविधा समेत प्रदान गर्ने गरि १५ शैयाको अस्पताल संचालनका लागि कार्य प्रारम्भ गर्ने ।
- वाह्रै महिना यातायातको सहज पहुँचका लागि पालिका भित्रका मुख्य सडकहरुको स्तरोन्ती/कालो पत्रे गर्ने कार्यलाई प्राथमिकताका साथ अगाडी वढाउन पहल गर्ने ।

- एक घर एक धारा, पूर्ण सरसफाई उन्मुख पालिका, बाल मैत्री स्थानीय शासन लगाएतका अन्य कार्यक्रमहरु संचालन गर्नका लागि विभिन्न गतिविधीहरु संचालन गरिनेछ ।
- घर बनाउँदा अनिवार्य रूपमा घर नक्शा पास गर्नु पर्ने नितिलाई अबलम्वन गर्दै यस अगाडी बनेका घरहरुको सम्बन्धमा निति मै उचित व्यवस्था गरि कार्यान्वयन गर्ने ।
- पालिका स्तरको कार्यक्रम बनाउँदा सबैले आत्म सम्मान एवं स्वामित्व ग्रहण गर्ने गरि विभिन्न पद तथा व्यक्तिसंग जोडिएका कार्यक्रमको नामलाई परिवर्तन गरि पालिकाको पहिचान हुने गरि राख्ने ।
- कपुरकोट गाउँपालिकामा विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सरकारी एवं गैर सरकारी संस्थाहरुका लागि बाहिय लगानी मैत्री वातावरण सिर्जना गर्नुका साथै साभेदारी रूपमा गरिने कार्यलाई विशेष प्राथकतामा राखिने छ ।
- लैगिक उत्तरदायी बजेट निर्माण गरि सबै क्षेत्र, समुदाय, वर्ग, लिंग आदिको आत्म सम्मान हुने खालको वातावरण सिर्जना गरिने छ ।
- अतिथि कक्षा र एक मावि एक सिप विकास तालिम कार्यक्रम मार्फत रोजगारमुलक र ब्यवहारीक शिक्षा बनाइनेछ ।

सम्पूर्ण गाँउ सभाका सदस्यहरु,

कपुरकोट गाउँपालिकालाई विकासको माध्यमबाट “समृद्ध गाउँपालिका र सुखी कपुरकोटवासी” बनाउनु यो स्थानिय सरकारको मुख्य जिम्मेवारी हो । यस दायित्वको बोध गर्दै गाउँपालिका वासीले विश्वासका साथ प्रदान गरेको अमूल्य मतदानबाट प्राप्त जिम्मेवारी प्रति म सधै सचेत छु । गाउँगाउँमा स्थानीय सरकार आए पश्चात जनताहरुमा विकासको अपेक्षा धेरै छ । तर स्रोत र साधनको सिमितताको कारण जनताका सबै विकासका अपेक्षाहरु एकै पटक पुरा गर्न कठिन छ । यसर्थ आवश्यकताको प्राथमिकता, सम्भाव्यता, औचित्यताका साथसाथै बजेटको सीमितताका वीचबाट विकासको बाटो पहिल्याउने मुल उद्देश्यले वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरेको छु । गाउँपालिको दिर्घकालिन लक्ष्य र आवधीक योजनाको भावनालाई आत्मसाथ गर्दै अब म यस गरिमामय गाउँसभामा क्षेत्रगत रूपमा आ.व. २०८०/०८१ को कपुरकोट गाउँपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।

क) आर्थिक विकास

१) कृषी तथा पशुपंक्षी

- ❖ परिक्षणको रूपमा केही कृषि जन्य वस्तुमा न्युनतम समर्थन मुल्य निर्धारण र उत्पादनमा आधारित कृषि अनुदान कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ❖ कपुरकोटमा रहेको विषादी परिक्षण प्रयोग शालालाई आवश्यक जनशक्ति र उपकरण सहित सुचारु गर्नका लागि विशेष रूपमा पहल कदमी गरिनेछ ।
- ❖ कृषि वालीमा लाग्ने विभिन्न रोग किराको पहिचान र नियन्त्रण गर्नका लागि विभिन्न क्रियाकलाप संचालन गरिने छ ।
- ❖ कृषकहरुको सिप र क्षमता विकासका लागि स्थलगत रूपमा विभिन्न तालीमहरु संचालन गरि धेरै भन्दा धेरै कृषकहरुलाई सहभागी गराइने छ ।
- ❖ कृषि र पशु विमालाई व्यवस्थित गर्न थप गतिविधीहरु संचालन गर्नुका साथै कृषकहरुको समस्यालाई मध्यनजर गरि सापटी कोष स्थापनाका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ कृषिको आधुनिकीकरण, यान्त्रीकिकरण र ब्यवसायीकरण गरी उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धिमा जोड दिइने छ ।
- ❖ सुलभ कृषी ऋणको व्यवस्था, मल, विउ, विषादी, कृषी औजार र विज्ञको सेवा उपलब्धताको सुनिश्चितता गर्न पहल गरिनेछ ।

- ❖ प्राङ्गारिक मलको उत्पादन तथा प्रयोग प्रवर्द्धन गर्दै प्राङ्गारिक खेतीलाई प्रोत्साहन गरिने छ । प्राङ्गारिक खेतीका लागि थोपा सिंचाइ, प्राङ्गारिक भोल मल, भकारी सुधार जस्ता कार्यक्रममा जोड दिइने छ ।
- ❖ वस्ती स्तरमा रहेको बाँझो जग्गालाई पूर्ण रूपले सदुपयोग गर्नका लागि आवश्यक नीति निर्माण गरि कार्यान्वयन गरिने छ ।
- ❖ माटोको अम्लीयपन हटाइ उत्पादन बढाउन माटो उपचार तथा सुधार कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- ❖ माटो र हावापानी सुहाउदो खेती प्रणालीमा जोड दिइ सबै वडामा कृषि, पशुपालन र फलफुल खेतिको लागि पकेट क्षेत्र तोक्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- ❖ कृषि मेला, प्रदर्शनीको आयोजना गर्नुका साथै उत्कृष्ट कृषक र व्यवसायीलाई पुरस्कृत तथा सम्मान गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- ❖ गाउँपालिकालाई अण्डा, मासु र दुध उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउन कुखुरा पालन, बंगुर पालन, बाखा पालन तथा भैसी पालन व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्न विभिन्न गतिविधी संचालन गरिनेछ ।
- ❖ पशुस्वास्थ्य सेवा प्रभावकारी बनाउन डिस्पेन्सरी संचालन एवं प्रयोगशालामा सुधार गरि सेवालाई निरन्तरता दिनुका साथै पशुहरुमा लाग्ने संक्रामक रोग एवं महामारी रोग नियन्त्रण विरुद्ध प्रभावकारी रूपमा खोप कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- ❖ पशु उपचार शिवीर र कृतिम गर्भाधान सेवालाई सबै वडामा निरन्तरता दिइने छ ।
- ❖ कृषि र पशुपालनको पकेट क्षेत्र निर्धारण गरि सो को विकासका लागि विभिन्न कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- ❖ व्यवसायिक रूपमा पशुपाल गर्न उत्प्रेरित गर्नुका साथै बजारीकरणमा सहज पहुँचका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।
- ❖ प्रविधि हस्तान्तरण, सिप विकासका लागी विभिन्न सिप विकास तालिमहरु एवं सचेतनाका विविध कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

२) उद्योग, सहकारी र पर्यटन

- ❖ वित्तीय साक्षरता सम्बन्धी कार्यक्रमहरु अगाडि बढाइनेछ भने सहकारी संस्थाहरुको कुशल व्यवस्थापनमा जोड दिइने छ
- ❖ गाउँपालिकाको आन्तरिक आय बढाउन राजश्व संकलनका क्षेत्रहरु पहिचान, व्यवस्थापन र विकास गर्ने नीति लिइने छ ।
- ❖ कपुरकोट गाउँपालिका भित्र पर्ने ऐतिहासिक, सांस्कृतिक, धार्मिक, सम्पदाहरुको अध्ययन अनुसन्धान गरी संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- ❖ पर्यटकिय प्रवर्द्धनका लागि सम्भाव्यता वोकैका स्थल वनस्पति उद्यान, सातामूल, रुम्टीलेक, घंघारीचौर, कालीका मन्दिर, शिव पाईला, वेहुला वेहुली दुंगा लगाएतका विभिन्न क्षेत्रको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्न कार्यक्रम तय गर्नुका साथै प्रचारप्रसारको अभियानलाई जोड दिइनेछ ।
- ❖ वातावरण संरक्षण, वन संरक्षण, जडिबुटि खेती, नमुना उद्यानहरुको विकास गरी पर्यटकहरु आकर्षित गर्ने नीति लिइने छ ।
- ❖ पर्यटन विकासलाई प्रवर्द्धन गर्न पालिका भित्रका उपयुक्त स्थानमा होम-स्टे संचालन गर्न व्यवसायिहरुलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

ख) सामाजिक विकास

१) स्वास्थ्य तथा आयुर्वेद

प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा

- ❖ नागरिकलाई स्वस्थ बनाउनुका साथै रोग लागेर उपचारमा हुने व्यय भारलाई कम गर्न रोग लाग्न नदिनको लागि समुदायमा प्रवृद्धनात्मक स्वास्थ्य सेवा संचालनको व्यवस्था गरिएको छ ।
- ❖ निःशुल्क स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न स्वास्थ्य संस्थाबाट उपलब्ध हुने ९८ प्रकारका औषधिको नियमित आपूर्तिको सुनिश्चितता गरिनेछ ।

- ❖ ६ वटै वडाबाट निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा तथा कपुरकोट आधारभुत अस्पताल बाट आपतकालिन स्वास्थ्य सेवा २४ सै घण्टा उपलब्ध हुने व्यवस्था सगै सार्वजनिक विदाको दिनमा स्वास्थ्य संस्थाहरु खुल्ला हुने कार्यको निरन्तरता दिईने छ ।

खोप सेवा

- ❖ हाल १३ प्रकारका रोगहरुबाट सुरक्षा प्रदान गर्ने खोप सेवालार्ई १८ वटा खोप केन्द्र बाट संचालन गर्ने कार्यको निरन्तरता दिदै खोप स्थान, खोप कार्यकर्ता र खोप कार्यमा सहयोग गर्ने महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरुको लागि थप कार्यक्रहस्को व्यवस्था गरिएको छ ।
- ❖ पूर्ण खोप सुनिश्चितता र दिगोपना कार्यक्रमको निरन्तरता सगै वार्षिक खोपको सुक्ष्म योजना निर्माण गरी खोप सेवालार्ई थप प्रभावकारी बनाईने छ ।

मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम

- ❖ प्रत्येक टोलमा एक महिनाको फरकमा स्वास्थ्य आमा समुह मार्फत गर्भवति सचेतना कार्यक्रम तथा हजार दिनका आमा वच्चाको स्वास्थ्य शिक्षा तथा पोषण स्क्रिनिङ कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- ❖ गर्भवति आमाहरुको स्वास्थ्य अवस्थाको नियमित जाचलाई सहज बनाउन ग्रामिण अल्ट्रासाउण्ड कार्यक्रमलाई ६ वटै वडामा नियमित रुपमा संचालन गरिने छ ।
- ❖ PNC Home Visit कार्यक्रम मार्फत आमा तथा नवजात शिशुको स्वास्थ्य अरस्थाको घरमै गई स्वास्थ्य परिक्षण गरिने छ ।
- ❖ मातृ तथा बाल स्वास्थ्य समन्यको लागि स्वास्थ्यकर्मी, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका तथा गर्भवति र सुत्केरी आमा विच सन्देश आदान प्रदान गर्न मोवाईल स्वास्थ्य कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- ❖ स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी हुन आउदा यातायात खर्च, गर्भवति उत्प्रेरणा र सहयोग गर्ने महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालार्ई यातायात खर्चको व्यवस्था गरिएको छ ।
- ❖ आ व ०८१/०८२ मा यस पालिकाका कम्तिमा २ वटा वडालार्ई पुर्ण संस्थागत सुत्केरी वडा घोषणा गरिने छ ।

पोषण कार्यक्रम

- ❖ ६ वटै स्वास्थ्य संस्था तथा ३७ जना स्वयंसेविका मार्फत २४ महिना भित्रका बालबालिकाको पोषण अवस्थाको लेखाजोखा गरि पोषण अवस्थामा थप सुधार गरिने छ ।
- ❖ यस पालिकामा रहेका २ वटा ओ टि सि लार्ई थप सुधार गरी २४ महिना सम्मका बालबालिकाको औषत भेट हालको १९ पटक लार्ई बढाई २२ पटक पुर्‍याउने लक्ष्य लिईएको छ ।
- ❖ बहुक्षेत्रिय पोषण कार्यक्रम लार्ई संघ, प्रदेश र साभ्केदारी संस्थाहरुको समन्वयमा संचालन गरिने छ ।

उपचारात्मक सेवा

- ❖ हाल संचालनमा रहेको कपुरकोट आधारभुत अस्पताल लार्ई थप व्यवस्थापन गरिने छ ।
- ❖ स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रदान गर्ने निःशुल्क उपचारात्मक सेवालार्ई थप गुणस्तरीय बनाई कपुरकोट आधारभुत अस्पताललार्ई पालिकाको प्रेषण केन्द्रको रुपमा संचालन गरिने छ ।
- ❖ कपुरकोट आधारभुत अस्पताललार्ई राष्ट्रिय विमा बोर्डमा सुचिकृत गरि स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम यसै अस्पतालबाट सुरु गरिने छ ।

स्वास्थ्य क्षेत्र व्यवस्थापन तथा सुशासन

- ❖ स्वास्थ्य संस्थाहरुको सम्पूर्ण रेकर्डिङ तथा रिपोर्टिङलाई विधुत्तिय माध्यमबाट संचालन गरिने छ ।

- ❖ पालिकाका सम्पूर्ण विद्यालयहरूमा नया भर्ना अभियान संगै विद्यार्थीहरूको स्वास्थ्य स्क्रिनिङ गर्ने कार्यको थालनी गरिने छ ।
- ❖ गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण जेष्ठ नागरीक तथा अपाङ्ग व्यक्तिहरूलाई चौमासीक रूपमा घरमै स्वास्थ्य परिक्षण तथा परामर्श र औषधि वितरण गरिने छ ।
- ❖ स्वास्थ्य क्षेत्रमा साभेदार गर्ने सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थासंग आवश्यक समन्वय सहकार्य र साभेदारी गर्ने निति लिईएको छ ।
- ❖ आयुर्वेद सेवालाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न सेवा विस्तार, पुर्वाधार, औषधि उपकरणको थप व्यवस्था गर्दै पालिका भित्र विशेषज्ञ सहितको आयुर्वेद स्वास्थ्य शिविरहरू संचालन गरिने छ ।
- ❖ पालिकाबाट प्रदाल गरियका स्वास्थ्य सेवाहरूको प्रभावकारीताको कार्यन्वयनको अवस्था लेखाजोख गर्न नियमित रूपमा सेवाग्राहिको घरमै पुगि सेवा सन्तुष्टी सर्वक्षण कार्यक्रमको निरन्तरता दिईने छ ।

२) खानेपानी, सरसफाई र बजार अनुगमन

- ❖ अब वन्ने खानेपानी योजनाहरू निर्माण गर्दा “एक घर एक धारा” नीति अनुसार निर्माण कार्यमा जोड दिईनेछ ।
- ❖ कपुरकोट एकिकृत खानेपानी योजना लगाएत पालिका भित्रका विभिन्न खानेपानी योजनाहरू कार्यान्वयनका लागि आवश्यकताको आधारमा बहुवर्षिय योजनाको रूपमा अगाडी वढाईनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाई उन्मुख बनाउन सार्वजनिक स्थल, विद्यालयहरूमा खानेपानी तथा सरसफाई र वातावरणीय स्वच्छता लगाएतका विविध कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- ❖ फोहोर मैला व्यवस्थापनलाई ध्यान दिदै सबै शिक्षण संस्था, स्वास्थ्य संस्था बजार क्षेत्र र सार्वजनिक क्षेत्रमा फोहोर व्यवस्थापनको प्रवन्ध गरिनेछ ।
- ❖ उपभोक्ताहरूको उपभोग्य सामग्रीहरूको गुणस्तर कायम राख्न नियमित बजार अनुगमन तथा गुनासो सुनुवाई संयन्त्र मार्फत गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका बजार अनुगमन तथा बजार व्यवस्थापन सुधार गर्ने प्रकृयालाई निरन्तरता दिईने छ ।
- ❖ कपुरकोट बजार लगाएत विभिन्न सार्वजनिक स्थानहरूमा सार्वजनिक शौचालयको निर्माण कार्यको थालनी गरिनेछ ।

३) शिक्षा

- ❖ विद्यार्थी संख्याको आधारमा शिक्षक व्यवस्थापनका लागि विभिन्न तहबाट प्रदान गरिने शैक्षिक अनुदानलाई विद्यालयले आवश्यकताको आधारमा सो क्षेत्रमा परिचालन गर्ने गरि सिधै विद्यालयलाई हस्तान्तरण गर्ने निति लिनुका साथै शिक्षक विद्यार्थी अनुपातका आधारमा शिक्षक दरवन्दी मिलान पुनरावलोकन र विद्यालय मर्जर तथा कक्षा मिलानको नीति लिईनेछ ।
- ❖ आफ्नो पहिचान सहितको हाम्रो कपुरकोट नाम स्थानिय पाठ्यक्रम तयार भई कार्यान्वयनमा आई सकेको हुँदा आगामी शैक्षिक सत्र देखि पाठ्य पुस्तक तयार गरिने छ ।
- ❖ आगामी आ.व. मा गाउँपालिकाको शिक्षा नियमावली तयार गरि कार्यान्वयन गरिने छ ।
- ❖ कक्षा ५ र ८ को परिक्षालाई पालिका स्तरको परिक्षा बनाई संचालन गर्ने ।
- ❖ सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा यस वर्ष भित्र ईन्टरनेटको सुविधी विस्तार गरि शिक्षालाई सुचना प्रविधीसंग जाडन सहयोग पुर्‍याउने ।
- ❖ विद्यालय भौतिक पुर्वाधार सुदृढीकरण अभियानलाई निरन्तरता दिने ।

- ❖ विद्यालयमा बसाई व्यवस्थापन र सरसफाईलाई ध्यान दिदै खेल सामाग्री, सिकाई सामाग्री, मनोरञ्जन सामाग्री, अडियो भिडियो सामाग्री सहित आकर्षक, मनोरञ्जक र बालमैत्री कक्षाकोठा व्यवस्थापन मा जोड दिईनेछ ।
- ❖ अनिवार्य तथा निशुल्क सार्वजनिक शिक्षामा सबै वालवालिकाहरुको पहुँच सुनिश्चित गर्न भर्ना अभियान, गरिव जेहेन्दार छात्रवृत्ति, दिवा खाजा, अनाथ र असहाय वालवालिकाको लागि निशुल्क शैक्षिक सामाग्री, अभिभावक सचेतना कार्यक्रम लगायतका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- ❖ विद्यालयको योजना तथा कार्यक्रमहरुलाई व्यवस्थित र नतिजामुखी बनाउन विद्यालय सुधार योजना निर्माणमा सरोकारवालाहरुको सहभागितालाई अनिवार्य बनाइनेछ ।
- ❖ विद्यार्थीमा अन्तरनिहित क्षमता सिप र कलालाई प्रोत्साहन गरि क्षमता प्रदर्शनीको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
- ❖ विद्यालयका वार्षिक कार्यक्रमहरुलाई नियमित व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन सरोकारवालाहरुको सहभागितामा वार्षिक शैक्षिक कार्यपात्रो, शैक्षणिक डायरी निर्माण गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका भित्र उत्कृष्ट कार्य सम्पादन गर्ने विद्यालय, शिक्षक एवं उत्कृष्ट अंक ल्याउने विद्यार्थीलाई सम्मान तथा पुरस्कार प्रदान गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण विद्यालयहरुलाई अतिरिक्त क्रियाकलापमा प्रोत्साहित गर्दै तहगत रुपमा पालिका स्तरीय अतिरिक्त क्रियाकलाप प्रतियोगिता सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ विद्यालय शिक्षाको शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि अभिभावक शिक्षा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- ❖ विद्यालयहरुको अनुगमन, निरिक्षण, मुल्याङ्कन र सुपरिवेक्षण प्रकृयालाई नियमित र प्रभावकारी बनाईने छ ।
- ❖ पालिका भित्रका सम्पूर्ण विद्यालयहरुको परिक्षा संचालन तथा मुल्यांकन प्रणालीमा एक रुपता ल्याउन एकिकृत परिक्षा संचालन कार्यविधी तर्जुमा गरि लागु गरिनेछ ।
- ❖ पालिका भित्रका मा.वि. र आधारभुत विद्यालयहरुलाई क्रमशः नमुना विद्यालयको रुपमा विकास गर्ने नीति लिईनेछ ।
- ❖ पालिकाभित्रका मा वि विद्यालयहरु आवासिय विद्यालयका रुपमा विकास गर्ने तथा स्कुल बस संचालन गर्न उत्प्रेरित गरिनेछ ।
- ❖ कपुरकोट बहुमुखी क्याम्पसको शैक्षिक स्तरोन्नतीका लागि आवश्यक कार्य प्रारम्भ गरिने छ ।
- ❖ वालवालिकाको खेल कौशलको विकासका लागि राष्ट्रपति रनिडशिल्ड खेलकुद प्रतियोगितामा आधारभुत तहका विद्यालयहरुलाई निरन्तर सहभागी गरिनेछ ।
- ❖ विद्यालयलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्नका लागि विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- ❖ पालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालयहरुमा अध्ययनरत कमजोर सिकाइ क्षमता भएका विद्यार्थीहरुका लागि प्रत्येक विद्यालयमा उपचारात्मक कक्षा संचालन गरिनेछ ।

४) युवा, खेलकुद तथा रोजगारी

- ❖ युवाक्लव तथा समुहहरुलाई लागुपदार्थ दुर्व्यसनी, धुम्रपान, मद्यपान, बालविवाह लगायतका सामाजिक कुरीति नियन्त्रण लगायतका कार्यहरुमा परिचालन गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकामा विभिन्न खेलकुद कार्यक्रमलाई व्यवस्थित गर्न खेलकुद विकास समितिलाई सक्षम र सवल बनाई खेल क्षेत्रको विकासको लागि विभिन्न गतिविधीहरु संचालन गरिने छ ।
- ❖ पालिका स्तरको कपर्डहल निर्माणको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।
- ❖ पालिका भित्रका क्षमतावान खेलाडीहरुलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- ❖ युवाहरुलाई स्वरोजगार र उद्यमी बन्न उत्प्रेरित गरिनेछ ।

- ❖ दक्ष तथा सक्षम जनशक्तिको विकास गरी आन्तरिक रोजगारी प्रवर्धन गर्न आवश्यक सिपमूलक तालिमको पहिचान गरी बेरोजगार व्यक्तिलाई तालिम प्रदायक संस्थाहरूसँग समन्वय गरी तालिमको व्यवस्था गरिने नीति लिईनेछ ।
- ❖ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत संचालन हुने आयोजनामा लाग्ने निर्माण सामग्री/औजारहरु तथा आयोजनामा खटिने श्रमिकहरुको ज्यालामा साभेदारी गरी कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउनको लागि गाउँपालिकाबाट आवश्यक व्यवस्था मिलाईने छ ।

५) लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

- ❖ पालिकाले निर्माण तथा संशोधन गर्ने सबै ऐन, कानून र नीतिहरुलाई महिला, बालबालिका, यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गता, जेष्ठ नागरिक, दलित, सिमान्तकृत, आदिवासी जनजाति सहित समग्र लक्षित वर्गमैत्री बनाइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकालाई “बालबिवाह, बालश्रम तथा छुवाछुत लगायतका अन्धविश्वास मुक्त गाउँपालिका” घोषणा गर्न अभियानका साथ कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीतिको अवलम्बन गरिनेछ ।
- ❖ हरेक वर्ष लैससास परिक्षण साथ लैंगिक उत्तरदायि बजेट (GRB) कोडिड गरी त्यसले औल्याएका कमी कमजोरीहरुलाई अर्को वर्षको कार्यक्रममा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै लैजाने ।
- ❖ गाउँपालिकाको सामाजिक, आर्थिक विकासका लागि महिलाहरुको सिप र क्षमतामा विकास गरि वडा र पालिकास्तरमा महिला सञ्जालको गठन गरिनेछ । साथै महिला समुह, आमा समुहलाई आधिकारिक रुपमा पालिकामा दर्ता गरी प्रमाणपत्र वितरण गरिनेछ ।
- ❖ महिला पुरुषको सम-विकासका लागि विशेष कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- ❖ जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु पहिचान गरी वडा स्तरवाटै परिचय-पत्र वितरण गर्न शिविर सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- ❖ पहिचान गरिएका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई निजहरुको आवश्यकता अनुसारका अपाङ्गता सहायक सामग्रीहरु निःशुल्क रुपमा वितरण गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
- ❖ सबै वडा र पालिकामा विद्यालय र समुदायमा आधारित बालक्लव तथा सञ्जालको गठन/ पुनर्गठन गरि परिचालन गर्नुका साथै बालकोष, लैंगिक हिंसा निवारण कोष स्थापनाका लागि वातावरण तयार गरिनेछ ।
- ❖ पालिकाभिन्न सरकारी, गैरसरकारी र निजी क्षेत्रवाट वन्ने सार्वजनीक भौतिक संरचनाहरुको निर्माण र सेवा प्रवाहलाई लैङ्गिकमैत्री, अपाङ्गमैत्री बनाउनुका साथै बाल मैत्री स्थानीय शासन संचालनका लागि आवश्यक क्रियाकलाप संचालन गरिने छ ।
- ❖ जेष्ठ नागरिक सम्मान गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ भने जेष्ठ नागरिकसँग भएको ज्ञान, सीप र अनुभवको हस्तान्तरण गर्ने कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ ।
- ❖ बालबिवाह, बहुविवाह, धुम्रपान, मध्यपान लागुपदार्थ दुर्व्यसनी, घरेलु तथा महिला हिंसा लगायतका सबै खालका हिंसा विरुद्ध कपुरकोट जागरण अभियान संचालन गरिनेछ ।
- ❖ आगामी आ.व. मा कम्तीमा १/२ वटा वडा र टोललाई पोषण मैत्री, बाल श्रम मुक्त र बाल मैत्री टोल जस्ता घोषणा गर्न गतिविधी संचालन गरिने छ ।

६) कला तथा संस्कृती प्रवर्द्धन

- ❖ स्थानिय मौलिक संस्कृतिको रुपमा परिचित बाजा, सोरठी नाच, पञ्चे बाजा, लाखे नाचको संरक्षणका लागि तालिम तथा आवश्यक सामग्री व्यवस्थापनमा सहयोग गरिनेछ ।
- ❖ संस्कृतिसंग सम्बन्धित बस्तुको विक्रिवितरण गर्न एक पाहुनाघरको स्थापना गरिनेछ ।
- ❖ कपुरकोट गाउँपालिका भित्र बसोबास गर्ने सबै जातजाती, धार्मिक समुदायहरु बीच रहेको परम्परागत कला, संस्कृती, भेषभुषा, मातृभाषा आदि लाई पालिकाकै शोभाको रुपमा लिई संरक्षण तथा जगेर्ना गर्ने कार्य गरिने छ ।

- ❖ कला तथा संस्कृतिसंग जोडिएका विषयहरुको विकासको लागि क्रियाशिल युवा क्लव तथा अन्य संघ संस्था, समूहहरुलाई आवश्यक सामग्रीहरु उपलब्ध गराउने र सहकार्यमा जोड दिईनेछ ।
- ❖ सबै भाषाभाषि र धर्मालम्बीको आत्म सम्मान हुने गरि विभिन्न आस्थाको धरोहर निर्माण तथा संचालनका लागि आवश्यक सहयोग प्रदान गरिनेछ ।
- ❖ स्थानिय कला, साहित्य, भाषा, संस्कृती संरक्षणका लागि विभिन्न कार्यक्रम संचालनका साथै त्यस्ता खालका पहिचान दिने सामग्रीहरुको प्रकाशन र प्रशारण गर्ने ।

ग) भौतिक पूर्वाधार विकास

१) भवन तथा सहरी विकास

- ❖ घर निर्माणमा अनिवार्य रुपमा घर नक्शा पास गर्नु पर्ने नितिलाई अबलम्वन गर्दै यस अगाडी वनेका घरहरुको सम्बन्धमा निति मै उचित व्यवस्था गरि कार्यान्वयन गर्ने ।
- ❖ गाउँपालिका लगायत मुख्यबजारमा निर्माण गरिने भवनहरुलाई भवन मापदण्ड अनुरूप निर्माण गर्ने गराउने र एकिकृत बस्ती विकासको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ भवन निर्माण कार्यमा संलग्न कालिगढहरुलाई सुरक्षित भवन निर्माण सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था मिलाउनको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

२) सिंचाई

- ❖ कृषि क्षेत्रलाई प्रवर्द्धन गर्न सिंचाई कूलो निर्माण गर्नुका साथै आकाशे पानी संकलन गरी सिंचाई प्रयोजनमा उपयोग गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ❖ सिमेन्ट पोखरी, थोपा सिंचाई जस्ता प्रविधिको प्रयोग गरी उच्च स्थानमा समेत कृषि उत्पादनमा जोड दिईने छ ।
- ❖ सिंचाई क्षेत्रका साना, मझौला र वृहत सिंचाई योजनाहरुको वर्गीकरण गरी व्यवस्थापन गर्ने नीति लिइने छ ।

३) सडक तथा अन्य पूर्वाधार

- ❖ गाउँपालिका अन्तर्गत संचालन हुने ठूला आयोजनाहरु सञ्चालन गर्न विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरी सोही आधारमा संचालन गरिने छ । ठूला आयोजना सञ्चालनको लागि संघ र प्रदेश सरकार र अन्य साभेदारहरुसंग निरन्तर पहल गरिने छ ।
- ❖ जताततै सडकको ट्रयाक खोली वातावरण विनास गर्ने कार्यलाई निरुत्साहित गर्न गाउँपालिकाको “यातायात गुरु योजना” कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ❖ यस आ.व. देखी गाउँपालिका भित्री सडकहरुलाई बाह्रै महिना चलायमान गराउन सडक स्तरोन्नती गरि केही सडकहरुमा कालो पत्रे गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका भित्र स्थानीय जनताको लागत सहभागिता रहने पूर्वाधार निर्माणका कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।
- ❖ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम र मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई अत्यावश्यक भौतिक पूर्वाधार र पर्यटन पूर्वाधारको क्षेत्रमा सहयोग पुग्ने गरि विशेष कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।

४) उर्जा

- ❖ पूर्ण विद्युतिकरण कार्यक्रम मार्फत आ.व. २०८१/०८२ मा सम्पूर्ण विद्युतिकरणको कार्य पुरा गरि अध्याँरो मुक्त कपुरकोट अभियानलाई पूर्णता दिन विशेष कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र विद्युत आपुर्तीलाई नियमित र व्यवस्थित गर्न विद्युत प्राधिकरणसंग समन्वय र साभेदारी गरिनेछ ।
- ❖ थोरै घर धुरी भएका र विद्युतको लाइन पुऱ्याउन नसकिने ठाउँहरुमा वैकल्पिक उर्जा जडान गरिने छ ।
- ❖ गाउँपालिकाका मुख्य बजार क्षेत्रहरुमा सौर्यवत्ति जडान कार्य थालनी गरिने छ ।

घ) वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

- ❖ सवै सामुदायिक वनहरुलाई गाउँपालिकामा सुचिकृत गरि व्यवस्थित रूपले राजश्व संकलन गरि वनको संरक्षण, सम्बर्द्धन र उपयोगका विषयमा आवश्यक साथ सहयोग गरिनेछ ।
- ❖ वन तथा वातावरण जोगाउनको लागि कपुरकोट गाउँपालिका भित्र रहेका सामुदायिक वन, निजी वन तथा सरकारी वनमा उत्पादन तथा रोजगारिसंग प्रत्यक्ष संलग्न हुने खालका बोट विरुवा लगाउने ।
- ❖ राप्ती लोकमार्गको कपुरकोट मुलमानी सडक खण्डलाई ग्लिन वेल्ड जोन बनाउने कार्यको थालनी गर्नुका साथै गाउँपालिका भित्रका सडकको छेउमा विरुवा रोपी प्राकृतिक सुन्दरता बढाईने छ ।
- ❖ सामुदायिक वनमा औषधिय गुण भएका वनस्पतिका विरुवा उत्पादन, वितरण र खेती विस्तारमा जोड दिइने छ ।
- ❖ विपद् व्यवस्थापन कोषमा इच्छुक सर्वसाधारको समेत योगदानलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिईने छ ।
- ❖ वातावरणीय संरक्षण, जलवायु परिवर्तन तथा अनुकुलन र पानीका श्रोत संरक्षण गर्न दीर्घकालीन योजना तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ❖ प्लाष्टिकजन्य वस्तुहरुको प्रयोगलाई निरुत्साहन गर्दै विस्तारै प्लाष्टिकमुक्त गाउँपालिका बनाउने नीति लिईनेछ, भने कृहिने र नकुहिने फोहरलाई वर्गीकरण गरी सो को उचित व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- ❖ विपद प्रतिकार्यका लागि स्थानीय व्यापारी, उद्योग वाणिज्य संघ, नेपाल आर्मी, शसस्त्र प्रहरी जनपद संगको सहकार्यमा विपद प्रतिकार्य टिमको गठन गरि उक्त टिमलाई साधन, प्रविधि र सिपमुलक जनशक्ति बनाईनेछ ।
- ❖ विपत तथा जोखिम अवस्थामा आई पर्ने तत्कालिन समस्याहरुको समाधानका लागि पहिचान भइसकेका तथा सम्भाव्य अस्थायी आश्रय स्थलहरुको संरक्षण तथा विकास गरिनेछ ।
- ❖ गाउँ प्रहरी वल मार्फत सवै संघ संस्था र टोल विकास समितिमा विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी विभिन्न गतिविधीहरु संचालन गरिने छ ।

ड) सुशासन तथा संस्थागत विकास

१) सुशासन

- ❖ प्रशासन शाखालाई समय अनुकुल चुस्त, सक्षम र समयानुकूल प्रभावकारी बनाउन कर्मचारीहरुको दक्षता अभिवृद्धि गरि अन्तरनिहित क्षमताको भरपुर प्रयोग गरिनेछ ।
- ❖ कर्मचारीको कार्य सम्पादन मुल्यांकन प्रक्रियालाई सूचकमा आधारित बनाईनेछ, र उत्कृष्ट कर्मचारीहरुलाई पुरस्कृत गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ❖ पालिकाको सम्पूर्ण कर्मचारीहरुको दरवन्दीको वैज्ञानिक रूपले उचित व्यवस्थापन गरि उनिहरुको कार्य सम्पादन संभौता र कार्य विवरण सहित O&M मा समेत समय सापेक्ष पुनरावलोकन गरिनेछ ।
- ❖ सेवा प्रवाहलाई चुस्त, दुरुस्त, पारदर्शी र जवाफदेही बनाइने नीति लिइनेछ । यसको लागि सार्वजनिक उत्तरदायित्वका औजारहरु (सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण जेसी अडिट) लाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- ❖ आयोजनाहरुको पारदर्शिता एवं दिगो विकास व्यवस्थापनका लागि गाउँपालिका र वडा स्तरीय अनुगमन तथा मुल्याङ्कन समितिलाई थप क्रियाशिल गराई परिचालन गरिनेछ ।
- ❖ उपभोक्ता समिति मार्फत साभेदारीमा विकास निर्माण आयोजना संचालन गर्ने नीतिलाई व्यवस्थित गरि दर्तावाल टोल विकास संस्था र दर्तावाल उपभोक्ता समिति बनाई आयोजनाको संचालन गर्ने साथै कामको प्रकृति हेरी एकिकृत गरि टुक्रे आयोजना भन्दा ठुला आयोजनालाई प्राथमिकता दिने नीति लिईनेछ, र संभव भएसम्म ई-विडिड मार्फत आयोजना संचालन गर्ने ।
- ❖ यस पालिका अन्तर्गतका सम्पूर्ण शाखाहरुको प्रगति समिक्षा कार्यक्रम मासिक रूपमा गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ❖ गाउँपालिका र सवै वडाहरुमा सुभाब पेटीका, गुनासो सुनुवाई पुस्तिका, नागरिक वडा पत्र, सूचना अधिकारी तथा गुनासो सुन्ने अधिकारीको व्यवस्था मिलाई सुशासनको प्रत्याभूति दिलाउन प्रयास गरिनेछ ।

- ❖ पालिकाको सेवा प्रवाहलाई सुनिश्चितता गर्न नागरिक सन्तुष्टि सर्वेक्षण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।

२. सूचना तथा संचार

- ❖ पालिका अन्तरगतका विद्यालयहरूमा स्थापना भइसकेका आइसिटी त्यावहरु सञ्चालनका लागि सोहि विद्यालयमा कार्यरत जनशक्तिलाई आवश्यक तालिम प्रदान गरी विद्यालयमा हुने कार्य सम्पादनलाई पूर्ण रूपमा डिजिटल बनाइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाको मुख्य क्षेत्रहरूमा जडान गरिएका सिसि क्यामराको गुणस्तर जाँचगरी मर्मत सम्भार गर्नुका साथै वडा कार्यालय लगाएत अन्य थप स्थानमा जडान गरिनेछ ।
- ❖ स्थानिय संचारकर्मी, संचारगृहको संस्थागत विकास एवं क्षमता विकासको लागि आपसी समन्वय र सहकार्यमा कार्य गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकामा स्थापना भएका सामुदायिक रेडियाको सेवा विस्तारमा आवश्यक सहयोग गरी कृषकको लागि उपयुक्त तरकारी खेति, पशुपालन, नर्सरी स्थापना जस्ता कृषक लाभन्वित हुने कार्यक्रम उत्पादन तथा प्रशारण गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ❖ संचार सेवालाई प्रभावकारी बनाउन नेपाल टेलिकम र एनसेल प्रालीसंग समन्वय गरि थप स्थानमा प्रशारण टावर राख्न पहल गरिनेछ ।
- ❖ सामाजिक संजालको बढ्दो प्रयोग संगै हुन सक्ने असुरक्षा तथा साइबर अपराध सम्बन्धी सचेतना तथा साइबर सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरी नागरीकहरूलाई यसको सहि प्रयोग गर्न अभिप्रेरित गरिने छ ।
- ❖ पालिकाबाट नियमानुसार प्रकाशन गर्न मिल्ने मासिक, त्रैमासिक र वार्षिक सुचनाहरु नियमित प्रकाशन गरिनेछ ।
- ❖ पालिकाबाट पारित भएका ऐन, नियम, नियमावली, कार्यविधि र मापदण्डहरूलाई यथाशक्य छिटो स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन गरिनेछ ।

३) न्याय, शान्ति सुरक्षा र सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षण

- ❖ न्यायीक समितिलाई थप सक्षम बनाउनुका साथै र छिटो छरितो न्याय सम्पादनका लागि व्यवस्थापकीय पक्षलाई थप सुधार गरिनेछ ।
- ❖ न्यायिक सचेतना कार्यक्रम संचालन गरि गाउँगाउँमै मेलमिलाप कर्ताको विकास गरि शान्ति र सदभाव फैलाउने वातावरण तयार गरिनेछ ।
- ❖ सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गर्नु प्रत्येक नागरिकको कर्तव्य भएकोले सो तर्फ सवैलाई सचेत पादै लगिने छ भने गाउँपालिका भित्रका सार्वजनिक सम्पत्तिको अभिलेखीकरण गरी त्यसको संरक्षण गरिने छ ।
- ❖ गाउँपालिका भित्र शान्ति र अमन चयनको वातावरण सृजना गर्न नेपाल प्रहरी, गाउँ प्रहरी लगायतका सुरक्षा निकायसंग प्रभावकारी रूपमा सहकार्य गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाको जिन्सी अभिलेखमा रहेका सामानहरूको सुरक्षित भण्डारण तथा लिलाम गर्नुपर्ने जस्ता पुराना जिन्सी सामानको उचित भण्डारण गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाको कार्यालय र यस अन्तर्गतका वडा कार्यालयहरु लगायत अन्य कार्यालयहरूको वार्षिक जिन्सी निरिक्षण समितिबाट पेश गरिएको प्रतिवेदनका आधारमा आवश्यक काम कारवाही गरिने छ ।

च) राजस्व परिचालन तथा वित्तिय व्यवस्थापन

- ❖ करको संभावित नयाँ क्षेत्रको पहिचान गरि सवै व्यक्ति र संस्थालाई करको दायरामा ल्याईने छ ।
- ❖ गाउँपालिका स्तरका उत्कृष्ट करदाताहरूलाई सम्मान गरिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको राजस्व चुहावटलाई नियन्त्रण गर्नका लागि टोली खटाई व्यापार व्यवसायहरूको अद्यावधिक लगत तयार गरी करको दायरामा ल्याईने छ र नियमित रूपमा बजार अनुगमन प्रक्रियालाई निरन्तरता दिईनेछ ।

- ❖ सामाजिक सुरक्षा भत्ता वैकिङ्ग प्रणाली मार्फत सम्बन्धित वडाहरुबाट वितरण गरिने व्यवस्था मिलाईने छ ।

गाउँसभाका सदस्यहरु,

प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रममा सहयोग पुऱ्याउने स्थानिय राजश्व परामर्श समिति र बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिका संयोजक तथा सदस्यहरु गाउँ कार्यपालिकाका सदस्यहरु, गाउँसभाका सदस्यहरु तथा विभिन्न बौद्धिक वर्ग प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु ।

यस वर्षको नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाको क्रममा आ-आफ्नो तर्फबाट सुभाब दिनुहुने बुद्धिजिवी, निजी क्षेत्रका संघ संगठन, सामुदायिक संघ संगठन, पत्रकार लगाएत आम नागरिहरुमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । यो नीति तथा कार्यक्रम निर्माणको क्रममा निरन्तर रुपमा खटेर सहयोग गर्नुहुने प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरुलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद ॥

दुर्गा बहादुर पुन

अध्यक्ष तथा संयोजक, स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति
कपुरकोट गाउँपालिका, सल्यान ।